

Natura 2000-handleplan 2016–2021

Stege Nor

Natura 2000-område nr. 180

Habitatområde H179

Titel: Natura 2000 handleplan 2016 – 2021. Stege Nor. Natura 2000-område nr. 180
Habitatområde H179.

Udgiver: Vordingborg Kommune

År: 2017

Forsidefoto: Stege Nor set fra sydvest mod nordøst. Vordingborg Kommune.

Øvrige fotos: Vordingborg Kommune

Kort: © Kort og Matrikelstyrelsen / KMS COWI

Må citeres med kildeangivelse.

Indholdsfortegnelse

Resumé	3
Baggrund	4
Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan	5
Behov for indsatser	6
Indsatser fordelt på aktør	7
Prioritering af den forventede indsats	7
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse.....	8
Bilag 1: Indsatsprogram	9
Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag	10
Bilag 3: Kortbilag.....	11

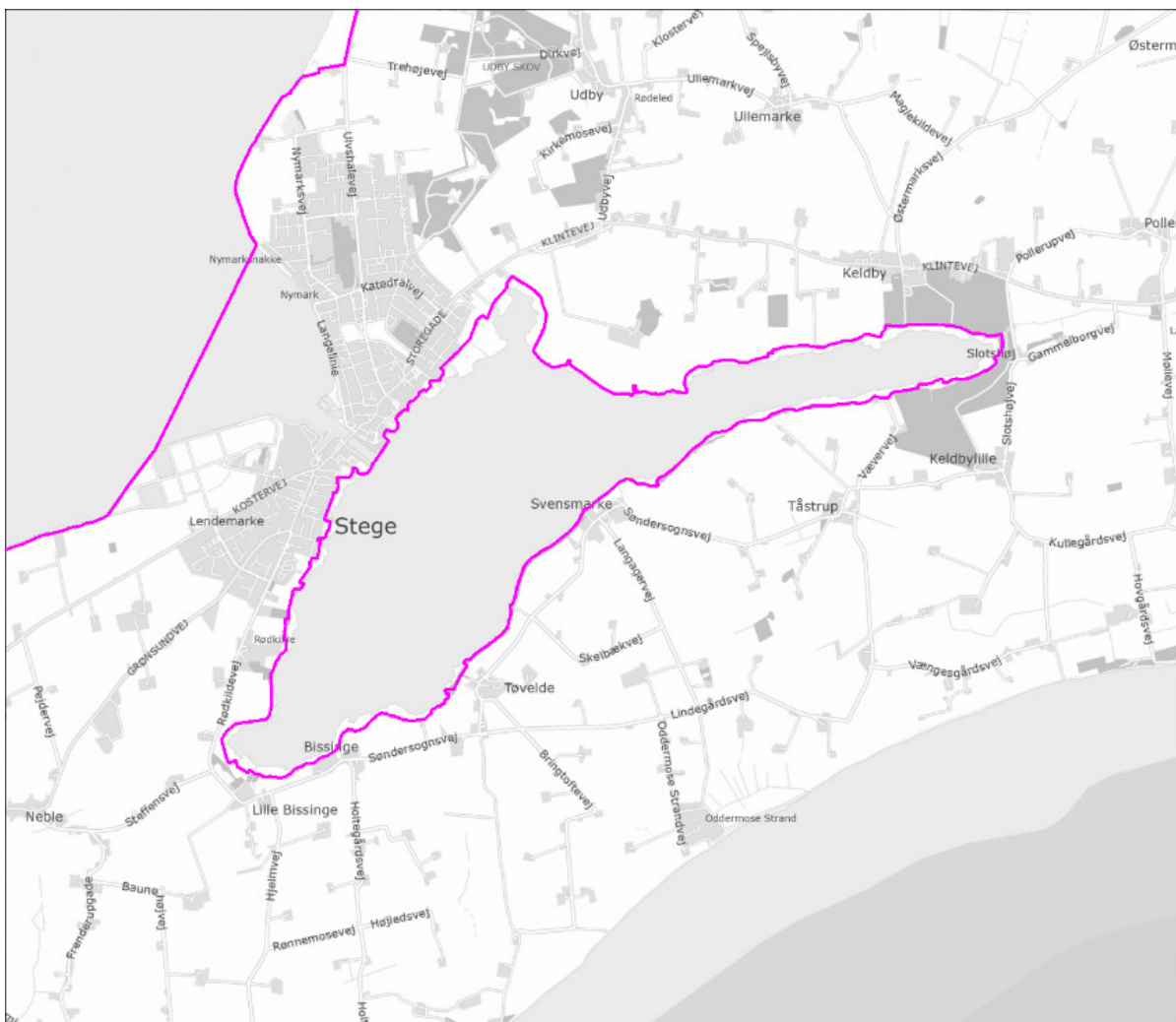
Resumé

Handleplanen for Stege Nor beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021. Indsatsen fra 1. planperiode 2010-2015 færdiggøres og vedligeholdes.

Det overordnede mål for området er at områdets marine natur, kystlagunen, rummer et artsrigt dyre- og planteliv, samt at alle terrestriske naturtyper sikres en god-høj naturtilstand. Der lægges vægt på et sammenhængende areal med strandenge og at de truede naturtyper som kildevæld og rigkær prioriteres højt.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning.

Indsatsen udføres som udgangspunkt af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (tidl. NaturErhvervsstyrelsen).

Natura 2000-områdets afgrænsning.

Baggrund

Miljøstyrelsen (tidl. Styrelsen for vand og naturforvaltning - SVANA) har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens [hjemmeside](#).

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Vordingborg Kommune på grundlag af Natura 2000-plan nr. 180 for Stege Nor.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Planlægningen for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer varetages dog af Miljøstyrelsen og gennemføres hvert 12. år. Skovhandleplaner 2010-21 gælder således fortsat. Kommunerne og Miljøstyrelsen er hver især ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-område, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. Naturstyrelsen Storstrøm ønsker selv at udarbejde drifts- og plejeplaner for egne arealer. Naturstyrelsen ejer ikke arealer i Natura 2000-område nr. 180.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017), bekendtgørelse om kommunalbestyrelsens Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016) og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr. 946 af 27. juni 2016).

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevarerministeriet og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer,

vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. dec. 2015). For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Handleplanerne har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede Natura 2000-planer. Da handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, er det kommunens vurdering, at der ikke er behov for en fornyet miljøvurdering.

Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2010-2015.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over de kommunalt realiserede, påbegyndte og planlagte projekter inden for Natura 2000-området.

Tabel 1. Følgende projekter er finansieret via Vordingborg Kommunes egne midler eller DUT-midler:

Vordingborg Kommune	Indsats	Privatejet
	Rydning af uønsket opvækst (1-5 hektar)	Indsatsen forventes færdiggjort i 2. planperiode
	Forbedring af hydrologi (1-5 hektar)	Det vurderes, at der ikke er mulighed for at forbedre hydrologien i Natura 2000-området
	Græsning eller høslæt (30-55 hektar)	Faciliterende indsats med genetablering af græsning, herunder reparation af hegn, på ca. 5 hektar med strandeng og rigkær
	Indsats for invasive arter	I 2016 er forekomsten af Kæmpe-Bjørneklo kortlagt i hele Natura 2000-området

(Tal) angiver skøn over forventet samlet indsats i hektar i Natura 2000-handleplanen for 2010-2015 for både den private og kommunale indsats. I Natura 2000-handleplan 2010-2015 var det forudsat at hovedparten af indsatserne skulle ske ved at lodsejere indgik frivillige aftaler med Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Der er ikke iværksat projekter som er finansieret gennem landdistriktsmidler og som kommunen har faciliteret.

Der er ikke iværksat Life-projekter inden for Natura 2000-området.

Kæmpe-Bjørneklo på kystskrænt. Stege Nor, juni 2014.

Behov for indsatser

Natura 2000-planen for Stege Nor nr. 180, beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet kan ses i bilag 1, mens naturtyper og arter på udpegningsgrundlag fremgår af bilag 2. På baggrund af dette har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Hvor igangsatte indsatser fra handleplanen for planperioden 2010-2015 ikke er gennemført i sin helhed, indgår den udestående indsats i opgørelsen over behovet for konkrete forvaltningstiltag.

Tabel 2. Behov for forvaltningstiltag for naturtyper

Forventede forvaltningstiltag og metoder		Skøn over behov i hektar		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper	Rydning af uønsket opvækst, herunder genrydning	-	<i>Op til 1</i>	<i>Op til 1</i>
	Forbedring af hydrologi	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Græsning eller høslæt	<i>10</i>	<i>Op til 35</i>	<i>Op til 45</i>
	Bekæmpelse af problemarter	-	<i>Op til 4,2</i>	<i>Op til 4,2</i>
Truede naturtyper: rigkær og kildevæld	Sikres hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje	-	<i>Op til 4,1</i>	<i>Op til 4,1</i>

Der er ingen arter på udpegningsgrundlaget og derfor heller ingen forvaltningstiltag herfor.

Indsatser fordelt på aktør

Fordeling af opgaver mellem handleplanmyndighed og offentlige lodsejere

Vordingborg Kommune er eneste handleplanmyndighed i Natura 2000-området og der er derfor ikke behov for en fordeling af indsatserne.

Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2016-2021 har fokus på:

- Sikring af naturpleje
- Færdiggørelse og sikring af indsats fra planperioden 2010-2015
- Sammenhæng i naturen
- Levesteder for ynglefugle og bekæmpelse af invasive arter.

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden skal ske på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag (se tabel 2). Den nedenstående prioritering vil således afspejle den forventede prioritering af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

Vordingborg kommune prioriterer:

- Fremkommelighed i projekterne og dermed frivillighed og inddragelse i forhold til lodsejere
- At handleplanens indsatser vil blive set i sammenhæng med myndighedernes øvrige forvaltningsopgaver
- Synergi med andre indsatser for at opnå de største gevinster med færrest ressourcer. Det gælder både i forhold til vandplanen, fredninger, sikring af biodiversitet, klimaplaner, friluftsliv m.m.
- Tidlig opsøgende/faciliterende indsats overfor lodsejere der er særligt interesserede i at gøre en indsats
- Tidlig opsøgende/faciliterende indsats overfor lodsejere der ejer arealer med prioriterede naturtyper.

Vordingborg kommune vil løbende i planperioden have særligt fokus på:

- At tilstanden af rigkær og kildevæld forbedres ved sikring af hensigtsmæssige hydrologiske forhold og etablering af en hensigtsmæssig drift og pleje.
- At sikre strandengene en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.
- Bekæmpelse af problemarter.

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Det er Vordingborg Kommunes hensigt at planlægge og udføre projekterne som vist i tabel 3, og i den forbindelse tager kommunen en række initiativer for at inddrage lodsejere og andre interessenter i projekterne.

Tabel 3 viser kommunens plan for interessentinddragelse, men der kan ske ændringer hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 3. Forventet plan for interessentinddragelse

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan	Kommune
Orientering af Miljørådet	Kommunen orienterer Miljørådet om fremdriften i handleplanen.	Jævnligt gennem planperioden	Vordingborg Kommune
Dialog med lodsejere og kvægholdere	Kommunen vil løbende være i dialog med lodsejere og kvægholdere om naturtilstand og plejetiltag i området	Hele planperioden	Vordingborg Kommune
Dialog med borgere	Orientering om Natura 2000-projekter på hjemmeside og i nyhedsbreve samt vi aktiviteter med naturvejleder	Jævnligt i planperioden	Vordingborg Kommune
Bekæmpelse af problemarter	Vordingborg Kommune vil tage initiativ til at inddrage lodsejere og borgere i en samlet indsats mod Kæmpe-Bjørneklo rundt om Stege Nor	Tidligt i planperioden	Vordingborg Kommune

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne fysik bliver udført. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Udsigt over afgræsset strandeng og rigkær ved vest-enden af Stege Nor.

Bilag 1: Indsatsprogram

Indsatsprogram fra Natura 2000-planen for Natura 2000-områder nr. 180:

Opfyldelsen af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktiverne omfatter, er en opgave, som strækker sig over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode, således at det sikres, at Danmark efterlever de EU-retlige forpligtelser, og der kan etableres en sammenhæng mellem indsats og tilgængelige virkemidler.

Den nationale prioritering af indsatsen i 2. planperiode sigter på, at den planlagte og igangsatte indsats i 1. planperiode fastholdes og afsluttes, og der tages hånd om særligt truede naturtyper og arter, samt at der påbegyndes en strategisk indsats for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer.

Indsatsen fra de gældende planer 2010-15 videreføres. Hvis den forudsatte indsats for planperioden 2010-15 ikke er gennemført, når de kommunale handleplaner for 2. planperiode træder i kraft, forudsættes det, at den allerede igangsatte indsats færdiggøres i 2. planperiode, med mindre den udestående indsats vil være i strid med nærværende plan.

Nedenstående retningslinjer for indsatsen er opbygget efter mål- og rammestyringsprincippet, således at den statslige plan fastlægger de krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendige for at sikre nationalt besluttede prioriteringer.

Indsats til bedring af vandkvaliteten i overflade- og grundvand gennemføres som led i vandplanlægningen, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Retningslinjerne er opdelt i generelle retningslinjer, der gælder for alle områder og specifikke retningslinjer for det enkelte Natura 2000-område. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk.

Generelle retningslinjer

- Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
- Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje og for egnede levesteder for områdets arter.

Områdespecifikke retningslinjer

- Kommunen og offentlige lodsejere skal være særligt opmærksomme på naturtypen rigkær, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang i den biogeografiske region.

Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 180 Stege Nor bestående af habitatområde H 179.

180 Stege Nor

Tabel 4. Naturtyper på udpegningsgrundlaget

Naturtype nr.	Naturtype navn	Handleplanmyndighed Vordingborg Kommune (Hektar)	I alt (Hektar)
1330	Strandeng	40,7	40,7
7220	Kildevæld	0,1	0,1
7230	Rigkær	4,1	4,1
I alt		44,9	44,9

Tabel 5. Naturtilstand af kortlagte naturtyper

Naturtype nr.	Naturtype navn	Naturtilstand (Hektar)					I alt (Hektar)
		I	II	III	IV	Ingen tilstand	
1330	Strandeng	0	5,1	16,0	19,6	0	40,7
7220	Kildevæld	0	0,1	0	0	0	0,1
7230	Rigkær	0	0	0	4,1	0	4,1
I alt		0	5,2	16,0	23,7	0	44,9

Der er ikke arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Bilag 3: Kortbilag.

Beliggenheden af Natura 2000-område nr. 180 Stege Nor
Grønne områder: kortlagt habitatnatur.

